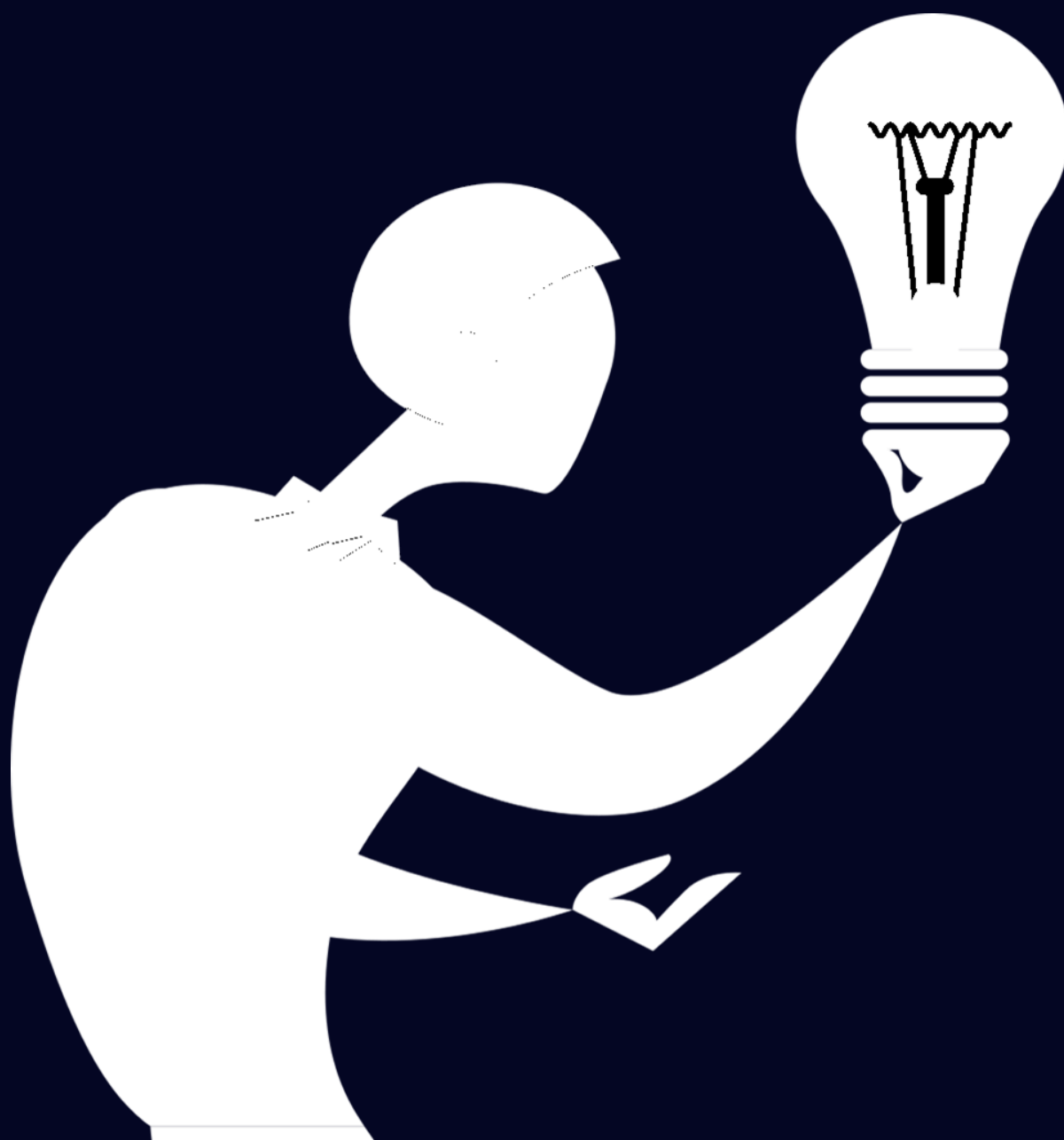

Zgłoszenia nieprawidłowości przy pomocy kanału zewnętrznego i ujawnienie publiczne

MATERIAŁ INFORMACYJNY DLA PRACOWNIKÓW

Szanowny pracowniku,

zgodnie z obowiązującym prawem możesz zgłosić naruszenie prawa korzystając z trzech kanałów: **kanału wewnętrznego**, który uruchomiliśmy w naszej firmie, **kanału zewnętrznego** (zgłoszenie do organu publicznego od 25 grudnia 2024 r.) lub **ujawnić zdarzenie publicznie**.

Zachęcamy do przekazywania zgłoszeń za pomocą wewnętrznych kanałów firmowych. Jeśli jesteś świadkiem łamania prawa koniecznie nam o tym powiedz. W ciągu **7 dni potwierdzimy**, że zgłoszenie zostało przyjęte, a w ciągu **3 miesięcy poinformujemy Cię o podjętych działaniach następczych**.

Zgłoszenie zewnętrzne to procedura umożliwiająca przekazanie informacji o naruszeniach prawa do instytucji zewnętrznych, które nie są częścią struktury organizacyjnej firmy, w której pracujesz. Jest to ważna opcja, gdy zgłoszenie wewnętrzne nie jest możliwe lub skuteczne, lub gdy istnieje ryzyko odwetu lub innych negatywnych konsekwencji.

Kiedy możesz dokonać zgłoszenia zewnętrznego

Możesz dokonać zgłoszenia zewnętrznego w kilku różnych okolicznościach. Ustawa o ochronie sygnalistów przewiduje, że zgłoszenie zewnętrzne jest szczególnie odpowiednie w następujących sytuacjach:

- **Gdy nie istnieje odpowiedni kanał wewnętrzny:** jeśli organizacja, w której pracujesz nie posiada ustanowionych procedur zgłoszeń wewnętrznych lub jeśli te procedury nie są odpowiednie do rodzaju zgłaszanych naruszeń.
- **Gdy zgłoszenie wewnętrzne nie przyniosło rezultatu:** jeśli już podjął(a)ś kroki, aby zgłosić naruszenie wewnętrznie, ale jego zgłoszenie nie zostało odpowiednio rozpatrzone, lub jeśli odpowiedź organizacji była niewystarczająca lub nieadekwatna do zgłaszanego problemu.
- **Gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie dla interesu publicznego:** w sytuacjach, gdy naruszenie prawa wiąże się z poważnym ryzykiem dla zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska, możesz uznać za konieczne niezwłoczne zgłoszenie sprawy do odpowiednich organów zewnętrznych bez próby rozwiązania sprawy wewnątrz organizacji.

- **Gdy istnieje ryzyko odwetu:** jeśli obawiasz się odwetu, takiego jak dyskryminacja, mobbing, zwolnienie z pracy, czy inne negatywne konsekwencje wynikające z dokonania zgłoszenia wewnętrznego, możesz bezpośrednio zgłosić naruszenie do odpowiedniego organu zewnętrznego.
- **Na własne żądanie:** masz prawo zdecydować, że zgłosisz naruszenie bezpośrednio do organu zewnętrznego, nawet jeśli istnieje możliwość zgłoszenia wewnętrznego, jeżeli uważasz, że jest to bardziej odpowiednie ze względu na charakter naruszenia lub inne okoliczności.

Podmioty przyjmujące zgłoszenia

Zgłoszenia zewnętrzne możesz kierować do odpowiednich organów publicznych, takich jak Rzecznik Praw Obywatelskich, inspekcje pracy, urzędy regulacyjne specjalistyczne dla danej branży (np. finansowej, zdrowotnej), a także inne instytucje państwowe odpowiedzialne za nadzór i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Proces zgłaszania

Zgłoszenie powinno zawierać dokładne i możliwie szczegółowe informacje o zaobserwowanym naruszeniu prawa.

Powinieneś/Powinnaś dostarczyć wszystkie dostępne dowody lub dokumentację, które mogą wspomóc proces weryfikacji zgłoszenia przez organ zewnętrzny.

Możesz również zdecydować się na anonimowe zgłoszenie, jeśli instytucja przyjmująca zgłoszenia oferuje taką możliwość.

Odpowiedź organu przyjmującego zgłoszenie

Organ zewnętrzny jest zobowiązany do rozpatrzenia zgłoszenia i, w miarę możliwości, do podjęcia odpowiednich działań. Może to obejmować przeprowadzenie dochodzenia, wszczęcie postępowania administracyjnego czy nawet skierowanie sprawy do prokuratury w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Informacja zwrotna dla sygnalisty

Zgodnie z ustawą, powinieneś/powinnaś zostać poinformowany(a) o wynikach wstępnej weryfikacji zgłoszenia oraz o planowanych lub podjętych działaniach. Jest to ważne dla transparentności procesu i zapewnienia, że Twoje zgłoszenie zostało poważnie potraktowane.

Ochrona sygnalisty

Ustawa zapewnia ochronę osobom zgłaszającym przed odwetem ze strony pracodawcy czy innych osób. Obejmuje to ochronę przed zwolnieniem, dyskryminacją, obniżeniem stanowiska, mobbingiem oraz innymi negatywnymi działaniami wynikającymi ze statusu sygnalisty.

Sygnalista korzystający ze zgłoszenia zewnętrznego również korzysta z ochrony prawnej, pod warunkiem że działał w dobrej wierze i miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacje są prawdziwe.

Zgłoszenie zewnętrzne jest kluczowym narzędziem umożliwiającym sygnalistom przeciwdziałanie naruszeniom prawa i promowanie odpowiedzialności, zwłaszcza gdy inne metody wewnętrzne nie są skuteczne lub gdy istnieje ryzyko odwetu. Jest to również sposób

na zaangażowanie odpowiednich organów w rozwiązanie problemów, które mogą wykraczać poza możliwości pojedynczej organizacji.

UJAWNIEŃ PUBLICZNE

Ujawnienie publiczne, zgodnie z ustawą o ochronie sygnalistów, jest formą zgłaszania naruszeń, która polega na przekazaniu informacji o nieprawidłowościach szerszej publiczności, zamiast lub po zgłoszeniach wewnętrznych lub zewnętrznych, które nie przyniosły rezultatu. Jest to krok, który możesz rozważyć w szczególnych okolicznościach.

Warunki ujawnienia publicznego

Ujawnienie publiczne jest dopuszczalne, gdy inne drogi zgłaszania (wewnętrzne i zewnętrzne) nie przyniosły odpowiedzi lub nie zostały odpowiednio rozpatrzone, a ty wciąż uważasz, że istnieje poważne zagrożenie dla interesu publicznego, które wymaga natychmiastowego ujawnienia.

Może być również rozważane, gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia publicznego, bezpieczeństwa lub środowiska, a opóźnienie w reagowaniu mogłoby prowadzić do poważnych konsekwencji.

Kanały ujawnienia publicznego

Ujawnienie publiczne może być dokonane poprzez media, organizacje pozarządowe lub inne platformy publiczne, które

umożliwiają szerokie rozpowszechnienie informacji. Może to być na przykład prasa, telewizja, media społecznościowe czy konferencje prasowe.

Odpowiedzialność sygnalisty

Jeżeli dokonujesz ujawnienia publicznego powinienes/powinnaś działać w dobrej wierze, opierając się na solidnych przesłankach co do prawdziwości zgłaszanych informacji. Powinienes/powinnaś również zachować ostrożność, aby nie naruszyć innych istotnych praw, takich jak prywatność, ochrona danych osobowych czy tajemnice zawodowe, chyba że ujawnienie tych informacji jest uzasadnione wyższym interesem publicznym.

Ochrona sygnalisty

Ustawa zapewnia ochronę sygnalistom, którzy dokonują ujawnienia publicznego, pod warunkiem że działania te są zgodne z przepisami ustawy. Ochrona ta obejmuje między innymi zapewnienie, że sygnalista nie będzie przedmiotem działań odwetowych, takich jak zwolnienie z pracy, dyskryminacja czy inne negatywne konsekwencje wynikające z jego działań.

Procedury postępowania

Przed dokonaniem ujawnienia publicznego, warto, abyś rozważył/rozważyła konsultacje z prawnikiem lub inną kompetentną organizacją w celu oceny potencjalnych ryzyk i skutków takiego kroku. Pomoc prawna może również wspierać w odpowiednim formułowaniu i prezentacji informacji, by zapewnić, że ujawnienie jest przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ujawnienie publiczne jest poważnym krokiem, który możesz rozważyć w sytuacjach, gdy inne metody zgłaszania zawiodły, a informacja, którą posiadasz, jest na tyle ważna, że jej ujawnienie może przynieść korzyści dla społeczeństwa lub zapobiec poważnym szkodom. Zawsze należy jednak pamiętać o zachowaniu odpowiedzialności i ostrożności przy podejmowaniu takiego działania.

Zanim ujawnisz naruszenie publicznie:

Oceń sytuację: dokładnie przeanalizuj sytuację, aby upewnić się, że informacje, które chcesz ujawnić, są rzetelne i dokładne. Zastanów się, czy naprawdę doszło do naruszenia prawa lub etyki, oraz jakie mogą być konsekwencje tego naruszenia dla ogółu.

Rozważ wykorzystanie wewnętrznych kanałów zgłoszeń: najpierw spróbuj wykorzystać dostępne kanały wewnętrzne, jeśli takie istnieją. Czasami problemy można rozwiązać wewnątrz organizacji, co jest mniej ryzykowne dla Ciebie jako sygnalisty.

Rozważ zgłoszenie zewnętrzne: jeśli wewnętrzne kanały zgłoszeń nie przynoszą rezultatów lub jeśli uważasz, że nie można im zaufać, rozważ zgłoszenie sprawy do odpowiedniego organu zewnętrznego.

Skonsultuj się z prawnikiem: zasięgnij porady prawnej. Prawnik specjalizujący się w prawie pracy lub prawach człowieka może pomóc ocenić sytuację, doradzić, jak najlepiej postępować, oraz pomóc w ochronie Twoich praw jako sygnalisty.

Oceń ryzyka: przemyśl, jakie mogą być potencjalne ryzyka i konsekwencje ujawnienia informacji, w tym możliwe działania odwetowe.

Rozważ zgłoszenie anonimowe: zastanów się, czy istnieje możliwość ujawnienia informacji anonimowo i czy to przyniesie oczekiwane efekty. Anonimowość może zapewnić dodatkową warstwę ochrony, choć nie zawsze jest możliwa w przypadku ujawnień publicznych.

Przygotuj dokumentację: zachowaj wszelką dokumentację związaną z naruszeniami oraz próbami ich zgłoszenia. Może to być pomocne w przypadku, gdyby sprawy przybrały obrót prawny.

Rozważ etyczny wymiar ujawnienia: upewnij się, że ujawnienie służy większemu dobru i jest zgodne z Twoimi wartościami etycznymi. Zastanów się, czy ujawnienie przyniesie korzyści społeczeństwu lub zapobiegnie dalszym szkodom.

Zaplanuj komunikację: jeśli zdecydujesz się na ujawnienie publiczne, starannie planuj swoją komunikację. Upewnij się, że przekaz jest jasny, precyzyjny i skupiony na faktach.

Ujawnienie publiczne to zawsze poważny krok, który powinien być dobrze przemyślany i oparty na solidnych dowodach. Zawsze należy działać w sposób odpowiedzialny, mając na uwadze swoje bezpieczeństwo i dobro społeczeństwa.